

АНАЛІТИЧНА НОТАТКА

за результатами обговорення базових аналітичних нотаток в колі учасників РГЗ УС ПГС та РГ2 ПГС СхП

(18 травня 2018 року, офіс проекту "Громадська синергія")

• Вступ

У відповідності до плану реалізації проекту "Дебати в регіонах щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію (стандарти для продукції, фітосанітарне благополуччя, запровадження інновацій)" експертами проекту були підготовлені базові аналітичні нотатки щодо змісту глави 3 "Технічні бар'єри у торгівлі", глави 4 "Санітарні та фітосанітарні заходи", глави 9 "Інтелектуальна власність" Угоди про асоціацію, зв'язок цих розділів між собою та з нормами глави 17 "Сільське господарство та розвиток сільських територій" і представлені на обговорення в колі учасників "економічних" груп платформ громадянського суспільства РГЗ УС ПГС і РГ2 ПГС СхП.

Зауваження були отримані як в письмовій, так і в усній формі, відповіді на них надавалися відповідним чином.

• Зауваження

Зауваження	Відповіді (діалог)
<p>В'ячеслав Гумен, <i>БФ "Майбутнє дітей - наша спільна мета"</i></p> <p>Вельмишановні колеги!</p> <p>З отриманого файлу зрозуміло, що для представленого проекту обрано найбільшу частину плану уряду з входження до спільного ринку з ЄС, і нам нарешті треба розібратись - де тут робота для службовців, де - для фермерів та інженерів, для медиків і туризму, статистики і митниці т.д., тоді ми почнемо розуміти - і як нас мають підтримувати держпрограми та міжнародна допомога.</p> <p>Тобто необхідно перейти до конкретних пунктів завдань - і як виконавці пропонують їх вирішувати, також конкретно.</p>	<p>Формуючи проект ми дійсно хотіли взяти таку частину Угоди, щоб вона, з одного боку, максимально стосувалася верств сільського населення, по-друге надавала більш-менш струнку систему. Ми вибрали глави 3 і 4, які стосуються виробника, в першу чергу аграрного, взяли главу 9 про інтелектуальну власність, яка пов'язана із запровадженням механізмів інноваційного розвитку і взяли главу 17 про розвиток територій. Дійсно охват вийшов широкий, тому навіть при тому, що все лише позначено пунктиром, обсяг матеріалу виявився великим.</p>

	<p>Питання держпідтримки та міжнародної допомоги, на яких Ви наголошуєте, також знаходиться лише на етапі постановки завдань. Ми над цим працюємо (при нагоді на цю тему можна поговорити окремо, ця діяльність - поза даним проектом).</p> <p>В проекті у нас завдання – викликати інтерес з боку широких верств до суті (досить глибокої) євроінтеграційних процесів. При тому що інтересу такого у суспільства майже немає. Над тим і працюємо)</p> <p>Реакція: Ваше висловлення "Питання встановлення партнерства конкретних фермерів та селян з ЄС не є предметом даного проекту. " - характеризує досить глибоку віддаленість виконавців проекту від реалій сільської торгівлі. Обороти техніки, запчастин, кадрів, насіння, кормових добавок і відповідних сертифікатів на продукцію - відбувається дуже активно. Нерідко малі фермери не вникають в те, що їм поставляють різноманітні ділери - і довіряють лише власному досвіду. Вони поки що не думають про різні системи управління ризиками, до яких потрібно готуватись, і нерідко роками.</p> <p>Дуже дивним є те, о команда проекту вважає незмінними норми, якими користуються і ЄС і Україна. Технічний прогрес відбувається дуже стрімко - і майже щорічно (а нерідко і кілька разів на рік) змінюються правила міжнародної торгівлі для багатьох агро-харчових продуктів.</p> <p>Якщо ми хочемо захистити інтелектуальну власність на якийсь продукт чи процес - ми маємо враховувати лише актуальні ринкові нормативи - а не будь-які. Особливо якщо ми хочемо отримати європейську торгову марку - а таких можливостей пропонується все більше.</p> <p>На жаль українські радники дуже рідко пропонують комплексні рішення для підтримки фермерів - на рівні міжнародних вимог, і більшість представників компаній, що хочуть розвиватись, все більше шукають довірених постачальників біотехнологічних продуктів і техніки за кордоном.</p>
--	--

	<p>Неможливо знайти в надісланих матеріалах якісь поради, що стали би на користь реальним виробникам. Всі цікавить - як вийти на євронорми, які фонди можна для цього використати, де пройти сертифікацію. Ми всі знаємо що на місцях все більше зростають фонди підтримки, і всім було б дуже цікаво отримати допомогу від проекту, щоб розвернути місцеві фонди на користь досягненню євронорм. Якщо вдасться знайти таку підтримку в якомусь регіоні - це вже буде перемога.</p> <p>Але поки що ніяк неможливо зрозуміти із переписаних Вами текстів Угоди - що змінилось за ці роки, невже нічого не прийнято в Україні - і простим фермерам та місцевим чиновникам потрібно занурюватись в сотні сторінок? Хотілось би отримати сучасні поради, пристосовані до вказаних в листі до РГ2 цільових аудиторій проекту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - голови та депутати обласних, районних міських, селищних, сільських рад, - керівники обласних департаментів агропромислового комплексу, - обласні організації роботодавців, - керівники об'єднаних територіальних громад, - виробники аграрної та харчової продукції. <p>Мій особистий досвід в колі перелічених груп дозволяє запевнити, що сфери життя і знання цих цільових груп зовсім різні. Для всіх було б цікаво отримати допомогу - як саме можна застосувати різні статті Угоди - для цих груп, в розрізі актуальних програм та рішень.</p> <p>Поки що нічого такого конкретного і застосовного неможливо побачити, а листування, яке ми спостерігаємо в обох "економічних" групах, свідчить лише про те, що автори роботи дуже далекі і від життя, і від правових норм.</p>
<p>Іван Цанько, Асоціація медичних клінік європейського сервісу в Україні</p> <p>Шановні колеги. Поза увагою залишаються питання громадського здоров'я та пов'язаних з ними адаптація Директив ЄС. Зокрема, це стосується трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людини та донорської крові.</p>	<p>В даному випадку обговорення торкається лише глав 3,4 , 9 ы 17 Угоди згідно концепції та методології проекту про діалоги в регіонах. Тож мова йде поки що тільки про них. Однак напрацьована нами методологія, особливо в частині інтелектуальної власності (а у медицини практично</p>

СТАТТЯ 22 УГОДИ з ЄС: «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я» Трансплантація органів та інших анатомічних матеріалів.

Щороку в Україні трансплантації органів або інших анатомічних матеріалів потребують більш ніж 5 тисяч осіб, більшість з яких (67-70%) протягом наступних 5-10 років помирає внаслідок дефіциту донорського анатомічного матеріалу або стає глибоким медико-соціальним інвалідом. Причиною такої ситуації є відсутність організованої системи трансплантації органів і тканин, низький рівень науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення, та недосконале законодавство. Останнє на даний час активно вирішується в Україні прийняттям в першому читанні проекту Закону України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини», який із внесенням понад 300 поправок буде поданий на остаточне голосування. Однак, вищезазначені поправки не охоплюють вимоги Директив ЄС, що значно понижує якість всього Закону та потребує найближчого вирішення.

Окрім цього, низька обізнаність населення щодо трансплантації органів: боязнь стати жертвою, відсутність довіри до медичних закладів та влади, відсутність розуміння та алгоритму дій при бажанні стати донором, недосконалість заходів та зв'язків комунікації між діями медичних закладів, владою та суспільством створює вагомі перешкоди в ефективному функціонуванні системи трансплантації в Україні.

Таким чином, залишаються не вирішеними основні проблеми, що стримують розвиток трансплантації в Україні, та ступінь впровадження Директив Угоди про Асоціацію Україна – ЄС. Аналіз та вивчення трансплантаційної служби в країнах ЄС, ролі громадського суспільства в її ефективному функціонуванні. Який вектор для України буде найбільш прийнятним з досвіду європейських країн.

Посилання на відповідні конкретні положення Угоди про асоціацію.

Зазначений проект входить до сфери дії Глави 22, статті 426 та пункту d статті 427 та статті 428 Угоди про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної

кожна методика, в тому числі і стосовно згаданих Вами напрямів є об'єктом права інтелектуальної власності, має своїх авторів, свою вартість і все інше) можуть бути поширені і на згадані Вами питання. Однак для цього потрібно подати заявку на окремий (або додатковий) проект. Ми дуже зацікавлені в тому, щоб наші загальні методичні і методологічні підходи у сфері прав інтелектуальної власності охоплювали якомога більше сфер застосування. Тож з радістю співпрацюватимемо з Вами на дану тему.

Реакція:

Дякую п.Ларисо! Я погоджуюсь з Вами. В нас є певний досвід в інтелектуальній власності в медицині. З радістю обговоримо!

енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та відповідає положенням:

Директива 2004/23/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 31 березня 2004 року буде імплементована в Україні протягом двох років після набуття чинності Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Директива Комісії 2006/17/ЄС від 8 лютого 2007 року буде імплементована в Україні протягом двох років після набуття чинності Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Директива Комісії 2006/86/ЄС від 24 жовтня 2006 року, що впроваджує Директиву 2004/23/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 31 березня 2004 року буде імплементована в Україні протягом двох років після набуття чинності Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Створення Національних агентств з питань трансплантації відповідає положенням європейських норм та принципів в системі охорони здоров'я та біологічної безпеки (Директива Європейського Парламенту та Ради Європи №2010/45/ЄС від 7 липня 2010 року).

СЛУЖБА КРОВІ

За результатами аналізу діяльності Експертною місією ЄС та організаційно-фінансової підтримки TAIEХ щодо реалізації положень з охорони здоров'я населення визначених в Угоді про асоціацію між ЄС і Україною встановлено, що служба крові в Україні децентралізована і характеризується нестачею важливих ресурсів: фінансових, матеріально-технічних, кадрових. В результаті зазначеного виникає ряд проблем, що мають критичний вплив на її належне функціонування і потребують невідкладного вирішення – управління, безпеки та нестабільності забезпечення пацієнтів компонентами крові. В результаті громадяни не мають рівного та своєчасного доступу до якісних та безпечних компонентів донорської крові у необхідній кількості, а розповсюдженість тільки одного виду гепатиту – гепатиту С – становить від 3% до 8% (до 3,5 мільйонів населення), спостерігається також зростання даного показника серед працівників медичної сфери – більше 30%, та донорів – більше 15%.

<p>Отже, потреба в реформуванні Служби крові вимагає насамперед підготовки Стратегії та розробки плану заходів, які забезпечуватимуть виконання директив європейського Союзу в галузі служби крові. Робочою групою при МОЗ України підготовлено «Національну стратегію розвитку служби крові в Україні», яка нещодавно була представлена в.о міністра У.Супрун. Однак, як з боку громадського суспільства так і з боку провідних фахових експертів до неї наявні суттєві зауваження, щодо адаптації її та доповнення згідно Директив ЄС. Разом з тим, для ефективного функціонування служби крові є необхідним гармонізації законодавчих актів в сфері служби крові з Директивами ЄС. І це питання залишається не вирішеним взагалі.</p> <p>Пропонуємо провести круглі столи на вищезазначені теми. Звертаюсь до Вас з проханням долучити до обговорення вищевказані питання 18 травня!</p>	
<p>В'ячеслав Гумен, БФ "Майбутнє дітей - наша спільна мета"</p> <p>Обсяг надісланого матеріалу дуже великий - але зовсім застарілий і далекий від реальних потреб фермерів та селян, найголовніше - від урядових програм підтримки, які діяли і діють знову, тим хто зацікавлений - доступні лише оновлені картинки презентацій.</p> <p>А 99,9% селян взагалі не чули - що ж відбулося за 3 роки після Майдану. За наданими оглядами - нічого і не відбулося, крім підписання Угоди?</p> <p>Люди чекають від нас - щоб допомогти їм відкрити доступ до перспективних євроном, як можна реально до них рухатись, як вони відображені в діючих програмах підтримки, що знають про це фермери і селяни, як цей матеріал допоможе їм встановити партнерство з ЄС, і хто ці експерти та організації - що можуть допомогти вийти на шляхи досягнення цих євроном?</p>	<p>По, перше - дякуємо за надісланий коментар! Ми повністю погоджуємося з Вами щодо того, що програми підтримки фермерів та селян сьогодні не враховують вимоги, які впливають в положень Угоди про асоціацію, у тому числі й представлена в графічному вигляді інформація щодо процедури отримання дотацій. Ми також повністю погоджуємося з тим, що 99,9% селян, в кращому випадку, знайомі з фактом підписання Угоди, однак не мають жодної уяви про її зміст і завдання, які мають виконати саме вони для того, щоб євроінтеграція з потенційної можливості перетворилася на факт реального життя. Тож розширена інформація про зміст Угоди про асоціацію і окреслення загальних завдань, які стоять, у тому числі перед селянами та фермерами, аж ніяк не може бути застарілою. Зміст нормативних документів зазвичай не застаріває до їхнього скасування)</p>

	<p>Наш проект саме й спрямований на те, щоб ознайомити різні верства сільських територій із змістом відповідних глав Угоди про асоціацію (які не ідентичні євронормам, наприклад, для аграрної продукції чи для продуктів харчування). Саме текст Угоди разом з прийнятими українським урядом стратегіями і планами імплементації Угоди про асоціацію і є безпосереднім дороговказом як рухатися до запровадження перспективних євронорм, зокрема, в царині виробництва продуктів харчування.</p> <p>Питання встановлення партнерства конкретних фермерів та селян з ЄС не є предметом даного проекту. Розвиток безпосереднього партнерства сьогодні ускладнений різницею в економічних уявленнях, ступені інформованості і навіть самому світогляді українських і європейських фермерів. Ця різниця є суттєвою і не може бути подолана за один крок. Проведення діалогів (саме діалогів, а не семінарів) в регіонах має не стільки надати конкретну інформацію, скільки спонукати відповідні верства до самостійної роботи – до знайомства з текстом Угоди про асоціацію та самоосвіти в своїх вузькогалузевих напрямках.</p> <p><u>Команда проекту</u> – провела велику роботу для того, щоб донести зміст Угоди до цільових аудиторій доступним чином і окреслити найзагальніші завдання, які стоять перед цими цільовими аудиторіями (бо сьогодні всі думають, що виконувати завдання має лише влада). Саме тоді, коли широкі кола фермерів та селян будуть предметно знати що таке євроінтеграція, вони зможуть краще впливати на владу, яка буде змушена ефективно формувати необхідні політики та законодавчо-нормативні умови. І саме тоді буде здійснюватися реальна євроінтеграція.</p>
<p>Ася Счастливцева, МБФ "Небайдужі"</p> <p>Колеги, доброго дня,</p>	

<p>До слів пана Вячеслава можу ще додати зауваження та пропозиції стосовно обліку об'єктів інтелектуальної власності.</p> <p>Ця тема потребує актуалізації та проведення дослідження ситуації на місцях.</p> <p>Маю постійний контакт із головними бухгалтерами найбільших ОТГ Черкаської області і володію інформацією з приводу дійсної ситуації з бухобліком в громадах.</p> <p>Наданий матеріал потребує уточнення та доопрацювання в частині зв'язку описової частини з діючими Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку та формування і постановки таких об'єктів на баланс громади.</p>	<p>Дуже дякуємо за зауваження. Ми з експертом проекту Артуром Лі дуже раді, що знайшлась ще одна людина, яка розуміє кончу необхідність введення в економічний обіг об'єктів інтелектуальної власності як нематеріальних активів, у тому числі громад. Будемо раді попрацювати з Вами у цьому напрямку.</p> <p>Щодо нотаток, то ми свідомо не хотіли їх переобтяжувати даною інформацією. Ступінь обізнаності суспільства в питаннях економіки інтелектуальної власності близька до нуля. І не тільки пересічних верств, але й серед тих, хто займається цими питаннями на державному рівні. Про це свідчить розгляд законопроекту, про який ми щойно писали в групі і який, на жаль, з тих пір вже пройшов і 2 читання. До речі, ми з Вами хотіли б обговорити також і цю ситуацію.</p> <p>Щодо загалу, то, дійсно, Угода надає привід в черговий раз підняти це питання, і в черговий раз говорити про реанімацію пласту економіки, пов'язаного з інтелектуальною власністю (до речі, досить опосередковано). Однак, Ви як журналіст, розумієте, що перевищення обсягу інформації, який може бути сприйнятим просто блокує здатність сприймати інформацію надалі. Напроти, певна провокативність підсилює увагу і пожвавлює діалог. У нас не стоїть завдання надати інформацію, це не семінари, у нас завдання - згенерувати хвилю інтересу)</p> <p>Реакція</p> <p>Дякую за відповідь. Тема інтелектуальної власності, яку піднімає Ваша організація конче потрібна Україні. Як сертифікований аудитор можу запевнити, що вона складна для реалізації, бо національний облік в нашій державі не мав аналогів. Але беручи до уваги облік в іноземних країнах, вивчаючи його певний час, удостоверилася, що першою статтею активів, яку дивляться інвестори - це нематеріальні активи (інтелектуальні об'єкти). Так що українським практикам вже час вивчити цю тему, адаптувати до наших реалій та формувати такі об'єкти у себе в активах. З повагою, Счастлівцева Ася</p>
<p>Марина Козловська, ГС "Інноваційна Орхуська мережа територіальних громад України та міста Києва"</p>	

Повний текст знаходиться зауважень знаходиться [за посиланням](#). Нижче приведені лише конкретні зауваження:

Починаючи з основної фрази, яку ми бачимо підсумовуючою в першому прикріпленому файлі:

"На імплементацію Глави 17 УА розпорядчих документів профільних органів виконавчої влади не існує. Існує лише проект Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2021 року, де Угода про асоціацію позначена номінально."

На цьому моменті можна було б і зупинитись – чемно звернувшись спочатку до [розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 847](#) "Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони" (Офіційний вісник України, 2014 р., № 77, ст. 2197); наступним кроком - до [Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.06.2017 № 503-р](#), в якій Глава 17. Сільське господарство та розвиток сільських територій – розписана постаттєво, і варто сподіватись отримати аналіз виконання від авторів аналітичного документу, і нарешті до останнього деталізованого акту – де всього-на-всього відсутній номер глави – але повністю наведено її назву та всі статті в розширеному викладенні процесів запровадження: [Постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106 Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони](#). Пункти [Плану заходів](#) – від 864 по 1297 (всі директиви з додатків також чітко винесені до переліку).

В даному випадку потрібно розуміти різницю між завданнями центральних органів виконавчої влади, які у відповідності до свого мандату мають сформувати законодавчо-нормативну базу, гармонізовану з європейською, та завданнями регіональних представницьких та державних органів влади, які мають реалізувати і наповнювати змістом положення національної законодавчо-нормативної бази (гармонізованої з європейським законодавством та практиками) з врахуванням місцевої специфіки.

Проблема полягає у тому, що, Міністерство аграрної політики та продовольства України, загалом виконуючи завдання, поставлені згаданими Вами документами Кабінету Міністрів України, до сих пір не привело у відповідність до них свої власні нормативні документи (хоча й затвердило своїми наказами низку гармонізованих документів). В першу чергу це стосується такого засадничого документу, як проект Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2021 року.

Хочемо звернути увагу на те, що саме національна концепція розвитку аграрного сектору та сільських територій має бути дороговказом для діяльності представницьких та виконавчих органів влади на місцях, широких верств регіональних спільнот. Однак сьогодні згадана концепція існує лише у вигляді проекту, який до сих пір не затверджений наказом Мінагрополітики, хоча на практиці й виконує роль засадничого документу. В проекті концепції не йдеться ні про виконання норм згаданих Вами документів КМУ, ні про євроінтеграцію. Саме тому ми й стверджуємо, що розпорядчих документів профільних (саме профільних!) органів виконавчої влади не існує. Саме тому ми й рекомендуємо регіональним спільнотам звертатися безпосередньо до норм Угоди про асоціацію.

<p>Щоб обговорювати що не так в надісланій роботі - її треба просто переписати, чітко дотримуючись європейських норм (і в УА - і в актуальних європейських актах, що вже значно "подорослішали" з моменту формування УА в 2008-2010му роках, зокрема відбулося двократне реформування Спільної аграрної політики ЄС, ведеться оновлення довкільної та кліматичної політики - що надає свіжі рішення для тематики розвитку сільських територій та всіх питань суспільної безпеки при виробництві та споживанні агро-продовольчої продукції).</p> <p>Починаючи з фрази: "Міжнародні стандарти мають бути "вмонтовані" у виробничі процедури та параметри продукції таких підприємств." - треба попросити знайти таку фразу чи її аналог в главах 3 і 4.</p> <p>Окрім того, глава 3 не стосується тракторної техніки та обладнання - і тому твердження про її загальний вплив на аграрне виробництво не обґрунтоване.</p>	<p>Те ж саме стосується і наведеного нижче зауваження про вдосконалення системи державного нагляду, контролю за нехарчовою продукцією, вдосконалення системи оцінки відповідності, досягнення повної відповідності нормам ЄС. Це завдання навіть не для Мінагрополітики – воно для Мінекономрозвитку. Про відповідні завдання для цільових аудиторій проекту можна буде говорити або після виконання зазначених завдань, або безпосередньо апелюючи до норм Угоди про асоціацію, що в нотатках, власне і зроблено.</p> <p>В даному випадку варто більш пильно переглянути інформацію про зміст та завдання проекту. Написання окремої аналітичної нотатки щодо змісту глави 17 проектом не передбачено. Однак кожна з трьох базових аналітичних нотаток містить спеціальний розділ щодо зв'язку змісту відповідної глави з нормами глави 17. І в кожному з цих розділів міститься посилання на норму про поступове зближення політик і законодавства. Тобто зазначені Вами питання щодо реформованої Спільної аграрної політики, довкільної та аграрної політики тут автоматично враховані. Інша справа у тому, що акцентування кожного з аспектів таких політик може змістити акцент діалогу в надто глибоку конкретику і тим самим не дати змоги виконати основне завдання проекту – надати інформацію про зміст глав 3, 4, 9 та окреслити загальні завдання, які впливають з них для цільових аудиторій.</p> <p>Ніяк не можемо погодитися з таким твердженням, оскільки Глава 3, зокрема стаття 56, стосується зближення технічного регулювання, стандартів та оцінки відповідності. На виконання цього завдання ще наприкінці 2011 року постановою Кабміну був затверджений технічний регламент щодо сільськогосподарської техніки, гармонізований з директивою Європарламенту та Ради ЄС від 26.05.2003 №2003/37/ЄС. Тож аграрне виробництво має орієнтуватися на використання техніки (і не тільки техніки) параметри якої відповідають нормам, встановленим міжнародними стандартами та директивами, про що йдеться в статті 56.</p>
--	---

<p>Наведена в аналітиці фраза: "На імplementацію Глави 4 УА прийнята Всеохоплююча стратегія імplementації Глави 4 (розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.02.1016 No 228-р)" - ми вже рівно рік говоримо про те, що в травні 2017 року Підкомітет УА по СФЗ провів слухання, а через місяць прийняв рішення про перегляд програми імplementації СФЗ. Про це написано і в звіті уряду з питань євроінтеграції за 2017-тий рік, і хоча Мінагро лише збирається імplementувати позиційний документ ЄС по СФЗ – необхідно враховувати, що Всеохоплюючу стратегію реконструйовано, і інші міністерства вже з нею працюють більш активно (що чітко зазначено в звіті уряду). Принаймні реальність така - що Всеохоплююча стратегія має бути розглянута експертами і представлена громадськості в актуалізованому вигляді, в контексті офіційної позиції ЄС стосовно значної частини євродиректив, що проголошені вже в Україні "імplementованими" - і стосуються всієї системи ринкового нагляду "від лану до столу", тобто стану екобезпеки ґрунтів та довкілля. Так само відносно уточненого змісту та послідовності визначених для імplementації євродиректив – тобто конкретних процедур та інструментів, які нам необхідно опрацьовувати на прикладному рівні з визначеними стейкхолдерами процесу.</p> <p>Зауваження щодо питань інтелектуальної власності.</p>	<p>В загальному ж випадку вимоги техрегламентів щодо сільськогосподарської техніки стосуються виробників техніки, а не споживачів (аграрні підприємства, фермери). Контролюючу функцію оцінки відповідності сільськогосподарської техніки в цілому, а не лише тракторної техніки та обладнання, покладено на органи оцінки відповідності, які мають бути акредитовані на такі види діяльності в НААУ. Забезпечення реалізації сільськогосподарської техніки на ринку України, яка відповідає національним вимогам, гармонізованим з європейськими, це завдання органів оцінки відповідності та ринкового нагляду, а не агровиробників та фермерів.</p> <p>Цілком погоджуємося з Вами у тому, що процеси імplementації Угоди про асоціацію досить динамічні і тому, зокрема, такий засадничий документ як Всеохоплююча стратегія імplementації може часто і суттєво змінюватися. Згадуючи цей документ в діалогах з цільовими аудиторіями, ми маємо, по-перше, довести до відома відповідних верств суспільства інформацію про його існування як такого. По-друге, в практичній роботі фахівці зазвичай користуються офіційними версіями документів, де представлені всі внесені до такого документу зміни, а в базі даних законодавчо-нормативних документів присутні всі версії документу.</p> <p>Окрім того, Ваше зауваження стосується кола тих, хто формує зміни до нормативних документів – депутатів, посадовців вищих органів виконавчої влади, експертів, громадський активістів тощо. Вони не є цільовими аудиторіями нашого проекту.</p> <p>Цільові аудиторії нашого проекту (і не тільки вони) сьогодні практично не мають уявлення про роль права інтелектуальної власності у розвитку національної економіки. Тож завдання проекту полягає у загальному знайомстві з цією темою на досить зрозумілих, яскравих прикладах.</p>
--	--

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.

1. Наданий аналітичний документ наводить інформацію, що не відповідає актуальним урядовим рішенням та європейським положенням відносно ринкового нагляду, запровадження основного харчового закону ЄС і пакету СФЗ, а також щодо змісту та інструментарію захисту інтелектуальних прав для цілей розвитку аграрного сектору та сільських територій.
2. Визначені тематикою аналітики завдання урядових реформ, що охоплюють більше 700-т пунктів урядового плану, але не посилаються на них і не відповідають актуальним завданням, потребують низки послідовних структурних і предметних досліджень та проведення навчань, тренінгів і формування спеціалізованих експертних груп за галузевими напрямками реформ.
3. Необхідно уточнити питання методичного супроводу проектів на стадії постановки завдання та незалежної експертизи чи кваліфікованих рецензій за результатами виконання.
4. Наданий аналітичний пакет може слугувати гарним тренінговим матеріалом для оцінки знань стейкхолдерів та подальшої їх актуалізації (зі збереженням авторства).

Ми цілком погоджуємося з Вами, що над питаннями популяризації норм Угоди про асоціацію, Плану заходів на її імплементацію, які стосуються інтелектуальної власності, потрібно працювати більш детально. Однак ця робота має вестися в більш вузьких профільних аудиторіях по кожному із згаданих Вами пункту плану заходів окремо. Такі завдання виходять за межі проекту.

З наданими висновками і пропозиціями ми ніяк не можуть погодитися, оскільки вважаємо, що вони виходять з тенденційного, етично сумнівного, досить специфічного та еkleктичного світогляду. Надані зауваження не базуються на розумінні мети завдань проекту і не враховують реалії, на професійну роботу з якими спрямований як сам конкурс МФ "Відродження", так і проект, який отримав з його боку підтримку.

- **Висновки і рекомендації**

1. Навколо діяльності проекту і підготовлених в його рамках аналітичних нотаток відбулась жвава дискусія. Це цілком і повністю відповідає формату діалогу, який має виявити гострі точки і зрештою привести або до формування спільної думки, або констатувати непримиримість світоглядних позицій його учасників. Хоча планувалося, що такі гострі діалоги мають відбуватися серед представників цільових аудиторій проекту в регіонах, а в колі фахівців – лише професійна розмова, практика показала, що серед учасників РГЗ ПГС та РГ2 ПГС СхП спектр думок і уявлень про імплементацію та реалізацію на практиці положень Угоди про асоціацію також досить широкий і неузгоджений.

Такий стан речей не сприяє ефективному виконанню завдань, які стоять перед платформами громадянського суспільства. Зрештою це блокує виконання євроінтеграційних завдань на практиці.

Для подолання виявленої проблеми рекомендується приділити окрему увагу питанням **розвитку форматів діяльності робочих груп ПГС**. Виділення підгруп за напрямками, в рамках яких можливе досягнення консенсусу і злагоджених дій, сприяло б більш ефективному виконанню завдань платформ громадянського суспільства.

2. Дискусія в колі фахівців показала, що експерти платформ не завжди усвідомлюють формат надання (та отримання) ресурсів для реалізації євроінтеграційних завдань, відмінність між стратегічним та операційним рівнями управління євроінтеграційним процесом.

З боку представників платформ пролунали пропозиції щодо необхідності виконання завдань в рамках проекту, які його архітектурою не передбачені. Пролунала критика не лише конфігурації проекту, але й умов конкурсу, в рамках якого даний проект отримав підтримку.

Такий стан речей потребує **окремих роз'яснень (можливо проведення окремого тренінгу) щодо процедур формування конкурсів, складання проектів та відбору переможців конкурсу**. Процедури проведення конкурсів варто зробити більш прозорими, зокрема, залучивши представників робочих груп платформ в якості наглядачів, надавати більше інформації про підстави для визначення переможців.

3. Обговорення аналітичних нотаток в колі експертів показало, що хронічний брак ресурсів для забезпечення поточної діяльності учасників робочих груп, активістів громадянського суспільства не сприяє створенню робочої атмосфери в групах та ефективному виконанню завдань євроінтеграції. Позбавлені елементарних засобів до існування, експерти нерідко втрачають здатність високо тримати планку етичної взаємодії та об'єктивно оцінювати результати роботи колег.

Для нормалізації ситуації в групах варто виділити окрему увагу **формуванню пропозиції громадських активістів щодо форм надання ресурсів** для забезпечення реалізації завдань євроінтеграції і адресувати ці пропозиції на ті рівні, де приймаються відповідні рішення. Окрему увагу варто приділити унормуванню економічно-фінансового статусу інтелектуальної власності фахівців, діяльність яких спрямована на забезпечення розвитку суспільства.

4. Дискусія також виявила, що учасники робочих груп не завжди розуміють які завдання (і яким чином) мають виконувати органи влади, а які – громадянське суспільство. Якщо в сфері державного управління євроінтеграційні завдання визначені досить чітко, у тому числі на рівні постанов Кабінету Міністрів України, то завдання для органів державної влади в регіонах та органів місцевого самоврядування, а особливо вітчизняного бізнесу, лишаються майже не

окресленими. Разом з тим, ефективність та успішність євроінтеграційних процесів на 99% залежить саме від дій широких верств суспільства в регіонах країни. Без чіткого розуміння та виконання таких завдань євроінтеграція може лишитися на рівні паперів та мертвих нормативних документів.

Для забезпечення успішності та невідворотності євроінтеграційних процесів **завдання для широких верств суспільства мають бути визначені не менш чітко, аніж для органів влади**. Хоча підходи та формати тут мають бути принципово іншими. В цьому плані даний проект є піонерським (пілотним). У ньому зроблена лише перша спроба випробувати механізми активізації суспільства на виконання завдань євроінтеграції.

5. Експерти робочих груп сьогодні не мають чіткої уяви про те, яка частина їхніх зусиль має бути приділена моніторингу дій влади, а яка – сприянню самоорганізації різних верств суспільства на виконання євроінтеграційних завдань. Якщо завдання моніторингу дій влади є традиційними та більш-менш зрозумілими для активістів громадянського суспільства, то завдання сприяння самоорганізації суспільства на виконання євроінтеграційних завдань виконуються ними хіба що в ході реалізації конкретних вузько спрямованих проектів.

Потрібно приділити окрему увагу відповідній **диференціації функцій громадських активістів в межах робочих груп** платформ. Відповідної диференціації потребує і ресурсна підтримка євроінтеграційних процесів.

Отже, рекомендації за результатами обговорення аналітичних нотаток у групах полягають у:

- пошуку механізмів сприяння виконанню євроінтеграційних завдань широкими верствами українського суспільства,
- забезпеченні диференціації функцій експертів та громадських активістів щодо моніторингу дій влади та сприянню розгортанню євроінтеграційних процесів у суспільстві
- подальшої структуризації робочих груп платформ з огляду на можливість досягнення консенсусу та результативність роботи експертів та громадських активістів,
- проведення окремої роботи з роз'яснення процедур формування конкурсів, складання проектів та відбору переможців конкурсу,
- формуванні пропозицій громадянських активістів щодо форм надання ресурсів для забезпечення євроінтеграційних процесів

● **Розвиток ситуації**

Дискусія навколо базових аналітичних нотаток проекту виявила коло однодумців щодо проблеми нормалізації ситуації у сфері права інтелектуальної власності (Лариса Старікова, Артур Лі, Ася Счастливцева, Іван Цанько, Наталія Гаращенко, Тетяна Тимошенко, Лілія Олексюк) в світлі реалізації норм Глави 9 Розділу ІУ УА. Відповідну роботу вирішено надалі вести в рамках підгрупи РГЗ УС ПГС з питань інтелектуальної власності, у тому числі у віртуальному форматі.